

ENW'R PWYLLGOR CRAFFU	Pwyllgor Craffu - Gwasanaethau
DYDDIAD Y CYFARFOD	20 Mehefin 2013
TEITL YR EITEM	Adolygiad a Gwerthusiad o Berfformiad Blynyddol Cyngor Gwynedd 2011/ 2012 - Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC)
AELOD CABINET	Y Cyngorydd R H Wyn Williams

1. Pwrpas yr Adroddiad

1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw cyflwyno gwybodaeth i'r Pwyllgor Craffu parthed prif ganfyddiadau ag argymhellion Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru o berfformiad Cyngor Gwynedd o'u hadolygiad a gwerthusiad o berfformiad blynyddol Gwynedd 2011-12. Darperir yn ogystal wybodaeth am ymateb Cyngor Gwynedd i'r argymhellion dan sylw.

2. Cyd-destun, cefndir a phwrpas Adolygiad a Gwerthusiad o Berfformiad Blynyddol AGGCC 2011-12

2.1 Cynhelir adolygiad a gwerthusiad o berfformiad Gwasanaethau Cymdeithasol Gwynedd yn flynyddol gan AGGCC. Bydd yr adroddiad adolygiad sydd yn deillio o'r gwaith yn nodi'r meysydd sydd wedi gwella a meysydd i'w gwella yn Adran Gwasanaethau Cymdeithasol Cyngor Gwynedd am y flwyddyn dan sylw.

2.2 Fel rhan o'r broses bydd AGGCC yn rhoi ystyriaeth i ystod helaeth o ffynonellau tystiolaeth ar gael, gan gynnwys y trefniadau i gyfarwyddwyr gwasanaethau cymdeithasol gyflwyno adroddiadau yn flynyddol am eu perfformiad, a chynlluniau ar gyfer gwneud gwelliannau. Ystyrir hefyd sylwadau archwilwyr ac arolygwyr eraill, yn ogystal â defnyddio gwaith rheoleiddio AGGCC eu hunain.

2.3 Cyflwynir copi o Adolygiad a Gwerthusiad o Berfformiad Blynyddol 2011/ 2012 yr Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru ar gyfer Gwynedd fel **Atodiad 1**.

2.4 O ran Adolygiad a Gwerthusiad o Berfformiad Blynyddol Gwynedd 2011-12, roedd yr adroddiad yn nodi ar y cychwyn bod,

“...perfformiad y Gwasanaethau Cymdeithasol yng Ngwynedd wedi gwella flwyddyn ar ôl blwyddyn ac mae hyn wedi parhau yn ystod 2011-2012 “ a bod

“...adroddiad y Cyfarwyddwr ar gyfer 2011-12 yn rhoi dadansoddiad cywir o berfformiad y gwasanaeth. Darparodd y cyngor ystod dda o wybodaeth a dadansoddiad aeddfed o'i berfformiad ei hun.”

- 2.4 Nodwyd gan AGGCC bod y Cyngor wedi gwella ei berfformiad yn y meysydd a nodwyd yn adroddiad AGGCC 2010-11.
- 2.5 O ran gwelliannau, nodwyd fod angen ysgogi moderneiddio gwasanaethau ataliol i oedolion a sicrhau cyflawni ar newidiadau . Nodwyd hefyd yr angen i sicrhau cydweithio ar bob lefel gydag lechyd.

3. Prif ganfyddiadau Adolygiad a Gwerthusiad AGGCC o berfformiad Cyngor Gwynedd 2011-12

O ran yr adolygiad o berfformiad Gwynedd, adnabod AGGCC feysydd penodol lle'r oedd gwelliant yn y flwyddyn, yn ogystal â meysydd lle oedd angen sicrhau gwelliant. Cyflwynir gwybodaeth am y meysydd oedd wedi gwella yn nhabl 1 isod:

Tabl 1 – Meysydd sydd wedi gwella

Gweithgaredd	Meysydd sydd wedi gwella
a. Llunio Gwasanaethau	- Cyhoeddi cynllun busnes tair blynedd ar gyfer y cyngor gyda cherrig milltir eglur. - Cyhoeddi'r asesiadau anghenion a'r cynlluniau ar gyfer gwasanaethau anawsterau dysgu a gwasanaethau i bobl hŷn.
b. Cael cymorth	- Gwelliant o ran trefniadau rheoli gofal yn y gwasanaethau i oedolion, ac o ran pa mor rhwydd yw cael gafael arnynt
c. Y gwasanaethau a ddarperir	- Y cymorth a ddarperir i blant sy'n derbyn gofal gan wasanaeth maethu'r cyngor a chan y cartref preswyl y mae'r cyngor yn ei gomisiynu.
ch. Yr effaith ar fywydau pobl	- Sefydlogrwydd y lleoliadau gofal i blant sy'n derbyn gofal.

Yn nhabl 2 isod, cyflwynir gwybodaeth am y meysydd sydd wedi eu hadnabod gan AGGCC fel rhai sydd angen eu gwella.

Tabl 2 – Meysydd sydd angen eu gwella

Gweithgaredd	Meysydd sydd angen eu gwella
d. Llunio Gwasanaethau	- Rhoi cynlluniau comisiynu ar waith yn brydlon.
dd. Cael cymorth	- Mae angen i'r cyngor barhau i wella o ran trefnu cynlluniau addysg ac archwiliadau meddygol a deintyddol yn brydlon i blant sy'n derbyn gofal. - Parhau i wella prydlondeb adolygiadau i blant sy'n derbyn gofal.
e. Y gwasanaethau a ddarperir	- Datblygu'r ystod o wasanaethau yn y gymuned yn y gwasanaethau i oedolion a'r gwasanaethau i blant.
f. Yr effaith ar fywydau pobl	- Parhau i wella prydlondeb y cynadleddau amddiffyn plant.
ff. Y gallu i gyflawni'r gwaith - Cyflawni gwasanaethau cymdeithasol	- Sicrhau bod digon o allu i gyflawni swyddogaethau craidd a gwelliannau angenrheidiol. - Sicrhau goruchwyliaeth reolaidd a chyson i'r staff.
g. Y gallu i gyflawni'r gwaith - Gosod cyfeiriad	- Sicrhau y rhoddir y cynlluniau comisiynu ar waith yn brydlon. - Sicrhau bod dyletswyddau statudol y Cyfarwyddwr yn cael eu cyflawni.

4. Camau ymateb Cyngor Gwynedd (fesul materion a amlygwyd gan AGGCC)

Tabl 3 – Camau ymateb Cyngor Gwynedd

Meysydd sydd angen eu gwella	Camau / Cynnydd yn 2012-13
Llunio Gwasanaethau - Rhoi cynlluniau comisiynu ar waith yn brydlon.	i. Cynllun Gweithredu Cynllun Comisiynu Anabledd Dysgu Mabwysiadwyd y Cynllun Comisiynu Anabledd Dysgu gan Fwrdd y Cyngor ar y 13eg o Ragfyr 2011. Mae'r Cynllun Gweithredu eisoes ar waith. ii. Cynllun Gweithredu Cynllun Comisiynu Pobl Hŷn Mabwysiadwyd y Cynllun Comisiynu Pobl Hŷn gan

	<p>Fwrdd y Cyngor ar y 24ain o Ionawr 2012. Mae'r Cynllun Gweithredu eisoes ar waith.</p> <p>iii. Cynllun Comisiynu Amhariad Corfforol Cynhaliwyd digwyddiad ymgysylltu gyda rhanddeiliaid ym Mhorthmadog ar 20fed o Fedi 2012. Mae drafft terfynol o'r Cynllun Comisiynu Amhariad Corfforol wedi ei gwblhau a rhoddwyd cyflwyniad ar brif negeseuon y Cynllun a chanlyniad ymgynghori gyda defnyddwyr gwasanaeth a rhanddeiliaid eraill i Bwyllgor Craffu Gwasanaethau 15 Tachwedd 2012.</p> <p>iv. Cynllun Comisiynu Plant a Phobl Ifanc Mae drafft terfynol mewn lle a chytundeb ei fod yn cael ei weithredu fel cynllun comisiynu drafft hyd nes bydd yr adolygiad 'cychwyn i'r diwedd' Gwasanaethau Plant wedi dod i ganfyddiadau ac argymhellion ynglŷn â'r dyfodol o fewn y Gwasanaeth. Rhaglenni gwaith cysylltiedig â'r Cynllun Gweithredu Cynllun Comisiynu mewn gwirionedd eisoes yn eu lle.</p>
<p>Cael cymorth - Mae angen i'r cyngor barhau i wella o ran trefnu cynlluniau addysg ac archwiliadau meddygol a deintyddol yn brydlon i blant sy'n derbyn gofal.</p>	<p>Trefnu cynlluniau addysg bersonol O fewn Adran Addysg Cyngor Gwynedd, mae swydd Cydlynnydd Addysg ar gyfer Plant Mewn Gofal. Mae'r Cydlynnydd yn cynnig cyngor and yn gwneud ymholiadau parthed adnabod ysgol derbyn posib a sicrhau lle yn yr ysgol honno drwy ymgynghori a thrafod gyda Mabwysiadwyr posib, Gweithwyr Cymdeithasol Cyswllt, y cydlynnydd Addysg yr Awdurdod fydd yn derbyn, os yn berthnasol, a drwy astudio casgliadau Adroddiadau ESTYN diweddar a drwy wneud defnydd o ffynonellau perthnasol eraill o wybodaeth a dogfennaeth.</p> <p>Perfformiad Gwynedd o ran trefnu cynlluniau addysg bersonol wedi gostwng yn 2012-13. 50.9% o blant yn derbyn gofal oedd wedi cael trefnu cynllun addysg o fewn 20 diwrnod ysgol o ddod i ofal. Hyn yn cymharu yn wael gyda 86.1% yn 2011-12 a lefel Cymru 2011-12 oedd yn 63.5% .</p> <p>50.9% 2012-13 yn seiliedig ar 28 allan o 55 achos. O'r 27 achos hwyr, roedd 19 o'r rhain yn blant mewn ysgolion yng Ngwynedd. Mae hyn yn peri pryder i'r Adran. Mae'r Gwasanaeth Plant a Theuluoedd wedi gofyn am gynllun gweithredu ar y sefyllfa gan yr Adran Addysg (gan mai yr Adran honno sydd â chyfrifoldeb am gysylltu gyda'r ysgolion i ofyn am y Cynlluniau Addysg Personol.)</p> <p>Rôl allweddol yma i'r cydlynnydd addysg sicrhau a chodi ymwybyddiaeth ymysg ysgolion Gwynedd ynglŷn â</p>

	<p>phwysigrwydd cwblhau cynllun addysg bersonol mewn amser.</p> <p>Trefnu archwiliadau meddygol a deintyddol Darperir yr wybodaeth yma i Wynedd gan Nyrs Plant Mewn Gofal cyflogedig i Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC).</p> <p>O ran perfformiad maes archwiliadau deintyddol, roedd y canran o'r plant yn derbyn gofal oedd wedi cael eu dannedd wedi'u gwirio gan ddeintydd yn ystod 2011-12 yn 64% a rhagwelir i berfformiad 2012-13 fod oddeutu hyn eto. Mae hyn i gymharu gyda lefel Cymru yn 2011-12 o 82.1%.</p> <p>Mae Gwasanaeth Plant a Theuluoedd â Uned Perfformiad a Data yr Adran wedi cymryd camau rhagweithiol er gwella'r broses casglu'r wybodaeth ar gyfer archwiliadau deintyddol a hynny o 2013-14 ymlaen drwy gyfrwng y ffurflen Adolygiadau i Blant.</p> <p>O ran perfformiad maes archwiliadau meddygol, roedd gostyngiad ym mherfformiad Gwynedd yn 2012-13 i lawr i ddim ond 30.8% o asesiadau iechyd ar gyfer plant mewn gofal wedi eu cynnal yn amserol yn y flwyddyn (o gymharu â lefel Cymru o 81.11% yn 2011-12). Mae hyn yn fater o bryder i'r Adran.</p> <p>Mae newidiadau yn nhrefniadau BIPBC wedi effeithio ar y perfformiad hwn. Mae trafodaethau yn mynd rhagddo rhwng Cyngor Gwynedd a BIPBC ond ni ellir datgan fod unrhyw newid cadarnhaol wedi cymryd lle hyd yma er mwyn sicrhau gweld effaith cadarnhaol ar y perfformiad.</p>
<p>Cael cymorth - Parhau i wella prydlondeb adolygiadau i blant sy'n derbyn gofal.</p>	<p>Mae perfformiad 2012-13 o ran cynnal adolygiadau o fewn yr amserlen statudol wedi gostwng o gymharu â 2011-12 (lawr o 83.4% i 75.4%), er yn cydnabod fod niferoedd plant mewn gofal wedi cynyddu.</p> <p>459 o adolygiadau yn 2011-12 sydd wedi cynyddu i 543 yn 2012-13. (382 adolygiad yn amserol yn 2011-12 ac 418 adolygiad yn amserol yn 2012-13.)</p> <p>Mae hyn yn fater o bwys i'r gwasanaeth a chynllun gweithredu yn cael ei ddatblygu er mwyn ymateb i'r sefyllfa ohoni.</p>

<p>Y gwasanaethau a ddarperir - Datblygu'r ystod o wasanaethau yn y gymuned yn y gwasanaethau i oedolion a'r gwasanaethau i blant.</p>	<p>Enghreifftiau o wasanaethau a ddarperir</p> <p>Derwen Tîm Integredig wedi ei sefydlu a'i alw yn Derwen (rhwng Cyngor Gwynedd a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr) ac yn darparu asesiadau a gwasanaethau ar y cyd i blant a phobl ifanc anabl a'u teuluoedd yn unol â safonau a mesurau cytunedig. Darperir gwasanaeth therapi galwedigaethol addas yn uniongyrchol o Derwen.</p> <p>Gwasanaeth Maethu Cafwyd Archwiliad Maethu gan AGGCC yn Hydref 2012. Roedd yr adroddiad terfynol yn gadarnhaol ac ni wnaethpwyd yr un argymhelliad na gosod gofyniad ar y gwasanaeth. Nodwyd fod safon y gwasanaeth yn dda o ran arweiniad a rheolaeth, o ran cefnogaeth i ofalwyr maeth ac o ran sefydlogrwydd lleoliadau gyda'r ffigur sefydlogrwydd eleni'r gorau yng Nghymru. O safbwynt gwella gwasanaeth roedd y prif sylwadau'n ymwneud a'r angen i gryfhau ymarfer ymgynghori (gyda phlant yn benodol). Roedd y gwasanaeth eisoes wedi adnabod ac adrodd ar yr angen yma.</p> <p>Mae llawer iawn o egni a brwdfrydedd i sicrhau fod aelodau o deuluoedd estynedig plant sydd yn dod i ofal yn cael eu hystyried fel gofalwyr maeth ar eu cyfer. Mae gan hyn ei her ei hun gan fod y gofyn cefnogi yn uwch, ac mae hyn yn achosi gofyn ychwanegol ar y tîm, ond y bwriad yw ehangu ar hyn i'r dyfodol.</p> <p>Gofal maeth peripatetig Gweithredir y cynllun gofal maeth peripatetig, sydd yn golygu fod gan y gwasanaeth 'rieni maeth symudol' sydd yn medru symud i mewn i gartref y gofalwyr sydd angen ysbaid gan achosi'r lleiaf posibl o newid i'r plant.</p> <p>Gwasanaeth Integredig i Deuluoedd (IFSS) Yn lleol mae Bwrdd Cysgodol IFSS mewn lle yng Ngwynedd a Môn. Môn wedi cynnig arwain ar IFSS dros yr ardal a Gwynedd wedi derbyn y cynnig. Trafodaethau parthed strwythur a threfniadau rheolaeth yn mynd rhagddo. Tîm prosiect yn ei le ar draws y ddwy Sir i baratoi at weithredu o fewn IFSS.</p> <p>Cabinet Cyngor Gwynedd 30 Ebrill 2013 wedi derbyn yr argymhelliad i sefydlu uned IFSS newydd ar y cyd gydag Ynys Môn.</p>
---	---

Gwasanaethau pobl hŷn

Bu'r gwasanaeth yn mynd rhagddi gyda'r cynllun o drawsnewid gwasanaethau pobl hŷn gyda phwyslais cynyddol ar hybu a hyrwyddo annibyniaeth drwy ehangu'r ystod o ddarpariaethau sydd ar gael gan bartneriaid megis Age Cymru ac yn fewnol drwy gynlluniau megis galluogi a theleofal.

Galluogi

Yn 2012-13, roedd y nifer oedd yn derbyn pecyn o alluogi yn 446. Yn ogystal roedd 47% o achosion oedd wedi derbyn cyfnod o alluogi wedi gadael heb becyn gofal.

Uned Galluogi

Gwelwyd cynllun galluogi yn parhau i berfformio yn ôl y gofynion, gyda'r Uned Galluogi ym Mhlas Gwilym, Penygroes (ar gyfer defnyddwyr ag angen ymyrraeth ddwys tymor byr) wedi sicrhau bod 75% o'r achosion wedi dychwelyd adref.

Teleofal

Yn 2012-13 darparwyd 379 o becynnau teleofal sylfaenol ac 88 o becynnau teleofal arbenigol.

Tai Gofal Ychwanegol

Ym maes oedolion gwelwyd agor Uned Tai Gofal Ychwanegol Awel y Coleg, Y Bala gyda 30 uned; a chychwynnwyd ar y gwaith adeiladu Uned Tai Gofal Ychwanegol Penrhosgarnedd, Bangor.

Gofal dydd pobl hŷn

Gwelwyd datblygiadau gan Age Cymru yn Nefyn, lle sefydlwyd canolfan Heneiddio'n Dda, ac yn Y Bala gyda'r amcan o ddarparu gweithgareddau lu i bobl hŷn. Mae'r Adran yn gweithio tuag at sefydlu gwasanaethau dydd cynaliadwy ar gyfer y dyfodol ar draws gwasanaethau Oedolion. Mae angen iddynt fod yn hyblyg a mor lleol a phosib er mwyn grymuso unigolion a chymunedau gan gadw cydbwysedd rhwng cynnig dewis, annibyniaeth a chefnogaeth. Bydd hyn yn golygu cyd weithio gyda phartneriaid o fewn y trydydd sector ac eraill er mwyn sicrhau ystod ddigonol o ddarpariaeth.

Gofal Ysbaid

Nifer o nosweithiau ysbaid wedi cynyddu i gymharu â'r flwyddyn ddiwethaf. 2,389 noson yn 2012-13 o gymharu ag 2,263 yn 2011-12. O ran yr uchelgais o sefydlu uned arbenigol ar gyfer gwelyau ysbaid mewn un ardal o Wynedd, anelir i sefydlu peilot erbyn Gorffennaf 2013.

	<p>Gofalwyr Gwelwyd yr agenda gofalwyr yn cynyddu gyda mwy a mwy o bwyslais ar gyfarfod ag anghenion gofalwyr anffurfiol.</p> <p>Mewn ymgais i sicrhau a chynyddu'r gefnogaeth mae gofalwyr yn ei dderbyn, sefydlwyd swydd gweithiwr cefnogi gofalwyr llawn amser newydd gan 'Carers Outreach' yn Ysbyty Gwynedd Bangor. Cychwynnodd y swydd yn Chwefror 2012 ac mae'r casgliadau cychwynnol yn bositif, gyda llawer o'r gofalwyr yn ddiolchgar dros ben am y gefnogaeth uniongyrchol sydd ar gael iddynt y tu fewn a thu allan i'r ysbyty. Hyd yma mae 110 o ofalwyr yng Ngwynedd wedi derbyn cefnogaeth y gwasanaeth.</p> <p>Heb os, mae Partneriaeth Gofalwyr Gwynedd yn gyfrwng i sicrhau sylw i'r maes yma ac mi fydd yn agenda fydd angen sylw manwl o fewn cynlluniau'r Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Cyngor yn ei gyfanrwydd dros y 12 mis nesaf yn sgil y pwyslais cynyddol gan Lywodraeth Cymru.</p>
<p>Yr effaith ar fywydau pobl - Parhau i wella prydlondeb y cynadleddau amddiffyn plant.</p>	<p>Perfformiad 2012/13 o ran cynnal cynadleddau achos o fewn yr amserlen statudol (sef o fewn 15 diwrnod gwaith o'r cyfarfod strategaeth) yn 86.7% yn erbyn targed lleol o 90%. Cyrhaeddiad 2012-13 yn welliant ar gyrhaeddiad Gwynedd 2011-12 o 77.3% a lefel Cymru 2011-12 o 80%.</p> <p>Yn dilyn monitro agos gan y gwasanaeth mae perfformiad wedi parhau i wella dros y flwyddyn 2012-13. Bydd y gwasanaeth yn monitro'n agos ac yn derbyn rhesymau gan y cadeirydd ar gyfer pob cynhadledd sy'n hwyr.</p> <p>Mesurydd lleol wedi ei ddatblygu ai ddefnyddio yn 2012-13 er mwyn gwella ansawdd asesiadau risg. Y mesurydd newydd yw "Diogelu 2 - Cyfradd yr asesiadau risg a gafodd eu cyflwyno i Gynadleddau Achos a oedd yn cael eu hystyried yn rhai a oedd yn dangos ansawdd wrth wneud penderfyniadau." Perfformiad cronus 2012/13 hyd yma yn 96% (149/155).</p> <p>Yn rhan o waith gweithredu fel rhan o wella perfformiad gweithwyr unigol . Mae defnyddio'r model wedi arwain at wella ansawdd adroddiadau gweithwyr i gynadleddau achos. Mae'r mesurydd hwn yn cyfrannu at ymarfer ar sail tystiolaeth leol (local evidence based practice) sydd yn gysylltiedig â chodi safon ymarfer gweithiwr cymdeithasol. Yn ystod chwarter 3 datblygwyd ffurflen ar system wybodaeth yr Adran (RAISE) i'r cadeirydd y cynadleddau achos nodi ac egluro pam nad yw adroddiad y gweithiwr wedi dangos ansawdd.</p>

<p>Y gallu i gyflawni'r gwaith - Cyflawni gwasanaethau cymdeithasol - Sicrhau bod digon o allu i gyflawni swyddogaethau craidd a gwelliannau angenrheidiol.</p>	<p>Adolygiad gan y Cyfarwyddwr Statudol wedi digwydd yn ystod 2012/13. Rhaglen waith yn cael ei ddatblygu er mwyn ymateb yn seiliedig ar y strwythur, systemau, sgiliau staff a diwylliant rheoli. Angenrheidiol bod yr Adran yn gallu ymateb i heriau'r dyfodol mewn ffordd gynaliadwy ac effeithiol.</p> <p>Mae'r awdurdod wedi sefydlu Panel Strategol Corfforaethol i sicrhau mynd i'r afael â materion diogelu sy'n berthnasol i'r argymhellion a gododd o arolygiad ar y cyd o wasanaethau addysg yn Sir Benfro. Gwelwyd bod y model hwn yn effeithiol a bydd yn cael ei gynnal er mwyn edrych ar faterion diogelu eraill sy'n ymwneud â phlant ac oedolion.</p>
<p>Y gallu i gyflawni'r gwaith - Cyflawni gwasanaethau cymdeithasol - Sicrhau goruchwyliaeth reolaidd a chyson i'r staff.</p>	<p>Polisi a chyfundrefnau ffurfiol ar gyfer goruchwyllo staff proffesiynol mewn lle. Trefniadau gweithredu a monitro mewn lle ond nodir bod angen parhau i adolygu a miniogi trefniadau fel bo angen er mwyn sicrhau gwella perfformiad o ran goruchwyliaeth reolaidd.</p>
<p>Y gallu i gyflawni'r gwaith - Gosod cyfeiriad - Sicrhau y rhoddir y cynlluniau comisiynu ar waith yn brydlon.</p>	<p>Gweler yr wybodaeth sydd wedi ei gynnwys ar gyfer "Llunio Gwasanaethau - Rhoi cynlluniau comisiynu ar waith yn brydlon" yn Nhabl 3.</p>
<p>Y gallu i gyflawni'r gwaith - Gosod cyfeiriad - Sicrhau bod dyletswyddau statudol y Cyfarwyddwr yn cael eu cyflawni.</p>	<p>Archwiliad i Rôl Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol yng Ngwynedd wedi ei gynnal gan AGGCC yn Rhagfyr 2012.</p> <p>Un o brif ddyletswyddau'r Cyfarwyddwr Statudol yw sicrhau bod trefniadau a strwythurau addas mewn lle ar gyfer cyflawni'r gofynion statudol. Amlygwyd i'r archwilwr bod angen gwneud newidiadau i'r trefniadau presennol o ran capasiti a lefel arweinyddiaeth yn y maes. Mae'r mater yn derbyn sylw gan Dim Rheoli'r Cyngor ynghyd a'r Cabinet, a disgwylir y bydd trefniadau mwy addas a chynaliadwy mewn lle yn fuan yn 2013/14.</p>

5. Cyfeiriad ymdrechion i'r dyfodol

- 5.1 Yn Ionawr 2013 lanswyd cam cyntaf Bil Gwasanaethau Cymdeithasol (Cymru) gyda'r bwriad o osod fframwaith cyfreithiol cydlynol ar gyfer y Gwasanaethau Cymdeithasol yng Nghymru a thrawsnewid gwasanaethau.

5.2 Mae'r Bil yn cynnwys chwe phrif faes sef:

- Hyrwyddo lles pobl mewn angen gan gynnwys gofalwyr
- Hyrwyddo llais a rheolaeth yr unigolyn mewn perthynas â mynediad i wasanaethau , asesiadau a chymhwysedd
- Gosod cyfeiriad cenedlaethol cryf ac atebolrwydd ar lefel leol
- Diogelu ac amddiffyn
- Rheoleiddio ac arolygu
- Gwasanaethau (Mabwysiadu a phontio ar gyfer plant a phobl ifanc anabl)

5.3 Bydd hyn yn golygu symud ein pwyslais yma yng Ngwynedd o'r gwasanaethau a darpariaethau traddodiadol a chanolbwyntio ar:

- Sicrhau fod llais dinasyddion, defnyddwyr a gofalwyr yn ganolog i gynllunio , datblygu a gwerthuso gwasanaethau ynghyd a threfniadau gofal unigol
- Datblygu pob agwedd o ymarfer comisiynu a datblygu'n perthynas gyda darparwyr
- Gwella perfformiad ac ymarfer yn barhaus gan ganolbwyntio ar ganlyniadau.
- Sicrhau gweithlu gyda'r sgiliau angenrheidiol a rheolwyr yn gallu arwain newidiadau.
- Cryfhau 'r gallu i ddiogelu plant , pobl ifanc ac oedolion bregus.
- Cyfannu gwasanaethau, yn enwedig mewn perthynas ag iechyd , a datblygu modelau gwasanaethau newydd
- Datblygu'r agenda ataliol a'r agenda o hyrwyddo annibyniaeth.

6. Diwedd glo

6.1 Nodwyd yn Adolygiad a Gwerthusiad 2011-12 AGGCC bod y Cyngor wedi gwella ei berfformiad yn y meysydd a adnabwyd gan AGGCC yn y flwyddyn flaenorol. Er y gwelwyd newidiadau sylweddol o fewn Gwasanaethau Cymdeithasol Gwynedd dros y flwyddyn ddiwethaf, rydym yn ffyddiog y llwyddodd y Gwasanaeth drwy'r cyfan i gynnal perfformiad ac i barhau i gynig gwasanaeth o safon.

6.2 Gwelwyd cynnydd neu gynnal perfformiad mewn nifer sylweddol o feysydd yn 2012-13 gan gynnwys ymateb i gyfeiriadau, cynnal adolygiadau, cynadleddau amddiffyn, ymweliadau statudol a gofalwyr ifanc. Fodd bynnag cydnabyddir fod dirywiad wedi bod mewn perfformiad meysydd a gafodd eu hadnabod gan AGGCC fel rhai i wella ac yn sicr rhaid cymryd camau rhagweithiol a chadarnhaol i ymateb i hyn. Yn sicr bydd y materion yma'n derbyn sylw rheolwyr y Gwasanaeth .

- 6.3 Yn sicr fe welwn newidiadau sylweddol dros y blynyddoedd nesaf a gwn y bydd disgwyliadau o'r Gwasanaeth yn cynyddu. Yr uchelgais yw sicrhau gwasanaeth o'r safon uchaf un - gwasanaeth ardderchog - gyda staff yn hunan-reoli oherwydd eu hawch i gyrraedd y nod, a rheolwyr yn gweithredu fel arweinwyr yn y broses o drawsnewid. Yn fwyaf arbennig fe welwn y gwasanaeth yn ffurfio partneriaeth gyda defnyddwyr, gofalwyr a dinasyddion Gwynedd er mwyn cynllunio'n effeithiol ar gyfer y dyfodol. Mae'r agenda'n un heriol ond rwy'n argyhoeddedig fod y gwasanaeth a'r adran yn barod i wynebu'r her honno.

Papurau cefndir

1. Atodiad 1 - Adolygiad a Gwerthusiad AGGCC o berfformiad Cyngor Gwynedd 2011-12